

Dąbrowa Górnicza, 14.03.2024r.

Dr hab. n. o zdr. Monika Bąk-Sosnowska, prof. AWSB
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
Centrum Psychosomatyki i Profilaktyki Zdrowotnej
ul. Cieplaka 1C; 41-300 Dąbrowa Górnicza

OPINIA RECENZENTA W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM
PANI DR N. MED. KATARZYNY CYRANKI
WSZCZĘTYM W DNIU 16.01.2024R.

Kwalifikacje zawodowe i przebieg pracy zawodowej

Pani dr Katarzyna Cyranka uzyskała tytuł zawodowy magistra psychologii klinicznej w 2011 roku na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego. Jednocześnie ukończyła studia magisterskie o specjalności nauki o rodzinie (2009 r.) oraz o specjalności filologia angielska (2011 r.).

W 2015 roku uzyskała stopień doktora w dyscyplinie medycyna nadany z wyróżnieniem przez Wydział Lekarski Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tytuł rozprawy brzmiał „Zmiany w funkcjonowaniu osobowości w wyniku psychoterapii grupowej z elementami psychoterapii indywidualnej u osób z zaburzeniami nerwicowymi i zaburzeniami osobowości”, funkcję promotora sprawował pan dr hab. Krzysztof Rutkowski, prof. UJ.

Na kwalifikacje zawodowe Habilitantki składają się również tytuł specjalisty psychologii klinicznej (2019 r.), certyfikat psychoterapeuty Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (2019 r.) oraz międzynarodowy certyfikat analityka jungowskiego (2020 r.).

Od czasu ukończenia studiów magisterskich Habilitantka jest związana zawodowo z Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie, gdzie aktualnie kieruje Poradnią Psychologiczną Dorosłych i zespołem psychodiabetologicznym dla pacjentów z cukrzycą typu 1 oraz z Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie aktualnie zajmuje stanowisko adiunkta w Klinice Psychiatrii Dorosłych Katedry Psychiatrii UJCM i w Ośrodku Zaawansowanych Technologii Diabetologicznych Katedry Chorób Metabolicznych UJCM.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięciem Habilitantki, o którym mowa w art. 219 ust 1 pkt 2 i 3 ustawy z dn. 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), jest cykl trzech publikacji powiązanych tematycznie, pod wspólnym tytułem: „**Ocena czynników wpływających na dobrostan psychiczny, jakość życia i rozwój specyficznych zaburzeń psychicznych u osób dorosłych chorujących na cukrzycę typu 1 ze szczególnym uwzględnieniem pacjentów stosujących zaawansowane technologie diabetologiczne.**” Łączna wartość wskaźnika oddziaływania IF dla prezentowanego cyklu prac wynosi 19.536, a sumaryczna wartość punktów MEiN wynosi 240,00.

Efekty przedstawionych do recenzji prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego rzucają nowe światło na znaczenie aspektów psychologicznych w przebiegu i leczeniu cukrzycy typu 1. W pracy:

- Cyranka K, Dudek D, Małecki MT, Matejko B, Klupa T. Psychological Crisis Intervention for COVID-19 Lockdown Stress in Patients With Type 1 Diabetes Mellitus: Survey Study and Qualitative Analysis. *JMIR Ment Health*. 2021 Jun 30;8(6): e28097. doi: 10.2196/28097

Habilitantka analizowała wybrane parametry psychologiczne i reakcje emocjonalne pacjentów z cukrzycą typu 1 podczas izolacji związanej z pandemią COVID-19. Wykazała, iż pacjenci, którzy zdecydowali się na skorzystanie ze wsparcia psychologicznego, charakteryzowali się większym zakresem psychopatologii, w tym statystycznie wyższym poziomem lęku (zarówno w kontekście stanu, jak i cechy) oraz stresu, w porównaniu z pacjentami, którzy nie szukali wsparcia. Wskazało to na szczególne potrzeby przynajmniej pewnej części tej grupy chorych, u których kumulacja obciążeń związanych z cukrzycą i dodatkowych, nagłych stresorów zewnętrznych może być źródłem dekompensacji psychologicznej i wymagać interwencji psychologicznej.

Druga włączona do cyklu praca:

- Cyranka K, Matejko B, Juza A, Kieć-Wilk B, Cohen O, Małecki MT, Klupa T. Quality of life in the course of one-year advance hybrid closed-loop system use in adults with type 1 diabetes previously naive to advance diabetes technology. *Frontiers in Endocrinology*. 2023: Vol. 14, id. art. 1210756, <https://doi.org/10.3389/fendo.2023.1210756>

miała stanowić, zgodnie z informacją zamieszczoną przez Habilitantkę w autoreferacie, wynik badania przesiewowego na dużej grupie pacjentów chorujących na cukrzycę typu 1, korzystających z regularnej opieki diabetologicznej i odpowiadać na pytanie, z jaką częstotliwością zaburzenia psychiczne afektywne oraz zakłócenia snu występują u pacjentów z dobrze wyrównaną cukrzycą typu 1. Ewidentnie doszło do pomyłki edytorskiej, ponieważ przedstawione w autoreferacie opisy prac zamieszczonych jako druga oraz trzecia zostały zamienione.

Tak więc praca wymieniona powyżej (<https://doi.org/10.3389/fendo.2023.1210756>), a opisana w cyklu jako trzecia, dotyczyła określenia wpływu rocznego stosowania zaawansowanej hybrydowej pętli zamkniętej (AHCL) na jakość życia, poziom lęku i poczucie własnej skuteczności dorosłych pacjentów z cukrzycą typu 1 leczonych wcześniej wielokrotnymi wstrzyknięciami insuliny (MDI) i niestosujących żadnych zaawansowanych metod leczenia cukrzycy. Pacjenci zostali przestawieni z leczenia MDI/BMG bezpośrednio na zaawansowany system AHCL MiniMed 780GTM i poddani 12 miesięcznej obserwacji, na którą składały się trzy miesiące badania randomizowanego z udziałem grupy kontrolnej oraz 9 miesięczna obserwacja follow up badanej grupy już bez udziału grupy kontrolnej. W 6 miesiącu badania pacjenci zostali przestawieni z nowoczesnego systemu ciągłego monitorowania, będącego częścią pętli zamkniętej GuardianTM Sensor 3 (Continuous Glucose Monitoring), na bezkalibracyjny sensor GuardianTM Sensor 4, który wszedł na rynek w czasie trwania badania jako najnowszy dostępny na świecie. Wyniki badania potwierdziły istotną poprawę ogólnej jakości życia badanych oraz poprawę w 11 z 23 analizowanych szczegółowo obszarów jakości życia. Dodatkowo, u badanych istotnie obniżył się poziom lęku (zarówno w rozumieniu, stanu, jak i cechy), a poczucie własnej skuteczności istotnie wzrosło. Wnioski płynące z badania dotyczą znaczenia interdyscyplinarnych oddziaływań wobec pacjentów z cukrzycą typu 1, obejmujących nie tylko interwencje psychologiczne, ale również stosowanie nowoczesnych technologii leczenia, również u pacjentów z długim stażem chorowania.

Powracając do zagadnienia rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych afektywnych oraz zakłóceń snu u pacjentów z dobrze wyrównaną cukrzycą typu 1, informacje na ten temat Habilitantka przedstawiła w pracy:

- Cyranka K, Matejko B, Chrobak A, Dudek D, Kieć-Wilk B, Cyganek K, Witek P, Lushchik M, Krzyżowska S, Małecki MT, Klupa T. Assessment of the spectrum of depression and bipolarity in patients with type 1 diabetes. *Diabetes Metab Res Rev.* 2023 Jan;39(1): e3583. doi: 10.1002/dmrr.3583

umieszczonej na pozycji trzeciej w cyklu, a opisanej faktycznie pod pozycją drugą.

Habilitantka w przeprowadzonym badaniu wykazała, że ponad 1/3 badanej grupy miała pozytywny wynik badania przesiewowego w kierunku depresji, u ponad połowy występowały objawy depresji a ich obecność była ujemnie skorelowana z wiekiem, prawie połowa badanych zadeklarowała złą jakość snu. Wykazano również korelacje pomiędzy analizowanymi cechami temperamentu a wiekiem badanych oraz niektórymi parametrami klinicznymi (wskaźnik masy ciała, poziom glikemii, obecność objawów depresyjnych). Wyniki badania pozwoliły na sformułowanie kilku znaczących poznawczo oraz klinicznie wniosków. Po pierwsze, jeśli znacząco wyższy współczynnik występowania depresji, dwubiegowości i zaburzeń snu niż w populacji ogólnej występuje u badanych pacjentów z cukrzycą typu 1 dobrze wyrównanych metabolicznie, grupa ta powinna być również objęta opieką psychologiczną. Po drugie, związek pomiędzy cechami temperamentalnymi a parametrami klinicznymi wskazuje na konieczność indywidualizacji leczenia pacjentów z cukrzycą typu 1, uwzględniającej nie tylko ich stan somatyczny, ale również cechy psychologiczne. Wreszcie po trzecie, istotnym problemem klinicznym jest jakość snu pacjentów z cukrzycą, co może mieć wpływ nie tylko na poziom wyrównania glikemii, ale na ich jakość życia, co powinno zwracać uwagę zespołu terapeutycznego i skłaniać do podejmowania stosownych interwencji terapeutycznych.

W podsumowaniu oceny osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego należy podkreślić, że przedstawiony cykl prac spełnia kryterium prac powiązanych tematycznie. Wnioski płynące z opisanych badań są znaczące dla poszerzenia dotychczasowej wiedzy naukowej oraz użyteczne klinicznie, co już znalazło odzwierciedlenie chociażby w powołaniu zainicjowanego przez Habilitantkę stałego zespołu opieki psychodiabetologicznej w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie. Zespół ten stanowi doskonały przykład interdyscyplinarnej opieki nad pacjentem, który oprócz choroby somatycznej zmagają się z szeregiem trudności natury psychologicznej.

Wyniki prac zaprezentowanych przez Habilitantkę wskazują na potrzebę włączenia do opieki nad pacjentem z cukrzycą typu 1 interwencji psychologicznych, jak również na znaczenie stosowania nowoczesnych technologii medycznych, poprawiających dobrostan psychofizyczny chorych. Tym samym, efekty prac badawczych omawianych w przedstawionym do oceny osiągnięciu naukowym stanowią znaczny wkład Autorki w rozwój dyscypliny nauki medyczne.

Ponadto, we wszystkich pracach zawartych w cyklu Habilitantka jest pierwszym autorem, co wskazuje na Jej dominujący udział w opracowywaniu koncepcji badań, doborze

narzędzi badawczych, realizacji badań na wszystkich etapach, analizie i interpretacji uzyskanych danych, pisaniu manuskryptów i ich przesyłaniu do redakcji czasopism. Habilitantka potwierdziła zatem swoje wysokie kompetencje naukowo-badawcze, w tym samodzielność i nowatorstwo podejmowanych działań.

Ocena aktywności naukowej

Na łączny dorobek Habilitantki w dniu złożenia wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego składają się 92 publikacje, w tym 22 opublikowane przed nadaniem stopnia doktora. Łączny wskaźnik IF wynosi 96.852, liczba wszystkich cytowań wynosi 267, zaś indeks Hirscha wynosi 9.

Habilitantka realizowała lub aktualnie realizuje aktywność naukową w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w tym zagranicznej:

- jest kierownikiem międzynarodowego projektu „MyDiaMate Polish - Study on the implementation of MyDiamaid” application for patients with diabetes in Poland”, grant firm Sanofi, Abbott,
- jest polskim koordynatorem międzynarodowego grantu “Work on implementing a peer-group support system for university students (and also young adults in same age group if possible) with type 1 diabetes”,
- jest członkiem międzynarodowego badania: „Zmiana metody leczenia pacjentów z cukrzycą typu 1 (T1D) w wieku powyżej 65 lat na leczenie za pomocą systemu MiniMed™ 780G Advanced Hybrid Closed Loop (AHCL, Zaawansowana Hybrydowa Pompa Insulinowa Pętli Zamkniętej): wpływ na wyrównanie metaboliczne, jakość życia, parametry fizyczne, poznawcze i naczyniowe – kierownik projektu prof. Tomasz Klupa, Ośrodek Zaawansowanych Technologii Diabetologicznych,
- była członkiem międzynarodowego badania „Zmiana metody leczenia pacjentów z cukrzycą typu (T1D) z wielokrotnego wstrzykiwania insuliny (MDI) i samokontroli poziomu glukozy we krwi za pomocą glukometru (SMBG) bezpośrednio do systemu MiniMed™ 780G Advanced Hybrid Closed Loop (AHCL, Zaawansowana Hybrydowa Pompa Insulinowa Pętli Zamkniętej): ocena wpływu na kontrolę poziomu wyrównania metabolicznego i jakość życia” – kierownik projektu prof. Tomasz Klupa, Ośrodek Zaawansowanych Technologii.

Ponadto Habilitantka odbyła trzy zagraniczne staże naukowo-kliniczne w:

- Sheba Medical Center. Tel Aviv, Israel (staż dwutygodniowy, w lutym 2023 r.),
- Amsterdam University Medical Center, Netherlands (staż dwutygodniowy, w maju 2023 r.),
- Ludwig-Maximilians-Universität, Monachium w ramach projektu Pro bono Collegii Medici Universitatis Jagiellonicae (miesięczny staż dla kadry dydaktycznej, w październiku 2012 r.

Habilitantka jest członkiem licznych towarzystw naukowych, w tym: Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego, Society for Psychotherapy Research, Polskiego Towarzystwa Psychoanalizy Jungowskiej, International Association for Analytical Psychology, World Association for Dynamic Psychiatry, Central European Diabetes Association, European Association for the Study of Diabetes, PsychoSocial Aspects of Diabetes. Ponadto od 2011 roku pełni funkcję Managing Editor czasopisma Archives of Psychiatry and Psychotherapy, należącego do Komitetu Redakcyjno-Wydawniczego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.

Konkluzja

Resumując, pragnę podkreślić, że dr Katarzyna Cyranka spełnia wszystkie kryteria określone w art. 219 ust 1 pkt 2 i 3 ustawy z dn. 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.) niezbędne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, w tym posiada stopień doktora, realizuje aktywność naukową w więcej niż jednej instytucji, również zagranicznej oraz przedstawiła osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki medycznej.

Przedstawiony do oceny cykl trzech prac stanowiący osiągnięcie naukowe jest opracowaniem wartościowym, tak pod względem poznawczym, jak i aplikacyjnym. Dostarcza nowych informacji oraz poszerza wiedzę na temat czynników psychologicznych uczestniczących w przebiegu i leczeniu cukrzycy typu 1. Omawiane w cyklu prace wskazują na obszerną wiedzę Kandydatki w zakresie poruszanej tematyki, umiejętność formułowania problemów badawczych, planowania i realizowania badań naukowych, poprawnego opracowania wyników i prawidłowego wnioskowania. Wyniki badań zostały opublikowane w uznanych międzynarodowych czasopismach naukowych o wysokiej punktacji IF. Również pozostały dorobek naukowy Habilitantki oraz jej aktywność kliniczna budzą największy

szacunek i uznanie. Dlatego wnoszę do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego o dopuszczenie Pani dr n. med. Katarzyny Cyranki do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Z poważaniem

Dr hab. Monika Bąk-Sosnowska, prof. AWSB